

LĒKTUVO „ANBO“ IR LIETUVOS AVIACIJOS KŪRĖJŲ METŲ MINĖJIMO 2025 METAIS PLANO ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

2025 metais minėjome svarbią Lietuvos aviacijos datą – pirmojo sportinio lėktuvo „ANBO-I“ sukūrimo 100-metį ir nuo jo prasidėjusį modernios Lietuvos aviacijos vystymosi proveržį. Šiai progai paminėti Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. XIV-1759 2025 metus paskelbė Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus ir Baroko literatūros, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio bei Lėktuvo „ANBO“ ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metais. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1012 patvirtino Lėktuvo „ANBO“ ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metų minėjimo 2025 metais planą (toliau – planas) ir jį įgyvendinančias 25 veiklas. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, šio plano rengėja, teikia ataskaitą apie plano veiklų įgyvendinimą.

Plane numatytais veiklomis buvo siekiama per įvairius renginius, įamžinimo projektus, visuomenę įtraukiančias veiklas prisiminti ir įprasminti Lietuvos karinės ir civilinės aviacijos ir jos kūrėjų istoriją, atspindinčią tarpukario Lietuvos aviacijos modernumą, inovacijas ir technologinę pažangą.

AVIACIJOS ŠVENTĖS

Aviacijos šventė Kauno S. Dariaus ir S. Girėno aerodrome

Kauno miesto savivaldybė ir Kauno kultūros centras 2026 m. liepos 26 d. Kauno S. Dariaus ir S. Girėno aerodrome organizavo aviacijos šventę ir pritraukė tūkstančius lankytojų.

Šventės tikslas dalyviams ir lankytojams padovanoti ne tik gerų emocijų, bet ir suteikti žinių apie aviacijos rūšis ir Lietuvos aviacijos istoriją.

Šventės partneriai – Lietuvos kariuomenė ir NATO sąjungininkai. Buvo demonstruojama moderniausia karinė technika, įskaitant tankus „Leopard“, oro gynybos sistemas NASAMS, RBS70, GROM, vykdoma gelbėjimo operacija pasitelkiant „Eurocopter AS-365 Dauphin“. Jungtinės Karalystės ambasada prisidėjo finansiškai ir padėjo užtikrinti „Red Devils“ parašiutininkų atvykimą.

Sukurta šeimų pramogų erdvė: veikė Kauno kultūros centro dirbtuvės, Moksleivių techninės kūrybos centras, Vinco Kudirkos viešoji biblioteka. Renginyje dalyvavo aviacijos mokyklos „Vilnius Tech“ ir „AirBaltic Pilot Academy“ ir pristatė karjeros galimybes jauniems žmonėms.

Pirmą kartą Baltijos šalyse pasirodė „Red Bull Mitche“ ir „Red Bull Lightning“, renginyje dalyvavo Jurgis Kairys, Mark’as Jefferies’as, „The Flying Bulls“, „Arctic Eagles“, „Red Devils“ ir daugelis kitų. Aviacinė programa buvo kruopščiai sudėliota – nuo istorinių orlaivių iki moderniausių naikintuvų.

Informacija apie renginį buvo skelbiama naujienų portaluose, televizijoje, reklaminiuose stenduose, viešajame transporte, socialiniuose tinkluose:

[KAUNO AVIACIJOS ŠVENTĖ 2025;](#)

[\(20+\) KAUNO AVIACIJOS ŠVENTĖ 2025 | Facebook;](#)

[https://www.kaunas.lt/2025/07/28/aviacijos-svente-2025/;](https://www.kaunas.lt/2025/07/28/aviacijos-svente-2025/)

[https://www.kaunas.lt/2025/07/30/aviacijos-svente-2025-2/.](https://www.kaunas.lt/2025/07/30/aviacijos-svente-2025-2/)

Atviro Lietuvos čempionato parašitų sporto varžybos Sasnavos aerodrome, skirtos Antano Gustaičio sukurto lėktuvo „ANBO-I“ 100 metų sukakčiai paminėti

Parašitų sporto čempionatas vyko Sasnavos aerodrome (Marijampolės sav.) 2025 m. rugpjūčio 1, 2 d. Dalyvavo sportininkai iš 6 šalių: Latvijos, Lenkijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Australijos ir Lietuvos, iš viso per 30 dalyvių. Renginio metu vyko ir kultūriniai renginiai: koncertai, aviacinė ir senovinė karinė parodos, parodomieji skrydžiai ir parašiutininkų šuoliai, dalyvavo „ANBO eskadrilės“ pilotai. Varžyboms pagaminti marškinėliai bei prizai su „ANBO“ atributika.

Aviacijos sporto renginys sulaukė apie 2 tūkst. žiūrovų.

Projektas viešintas aeroklubo ir viešosios informacijos portaluose:
 Parašiotų sporto šventė Sasnavos aerodrome: garbinga istorija, adrenalinas ore ir bendrystė ant žemės |
 Marijampolės savivaldybė.

KŪRYBINIAI, MENO, EDUKACINIAI IR KOMUNIKACINIAI PROJEKTAI

Proginė / kolekcinė moneta, skirta lėktuvo „ANBO“ šimtmečiui ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metams paminėti

2025 m. gruodžio 2 d. į apyvartą išleistos to paties dizaino 10 eurų sidabro (3 000 vnt. tiražas) ir 1,50 euro vario ir nikelio lydinio (tiražas 20 000 vnt.) kolekcinės monetos „ANBO lėktuvams – 100 m.“. Informacija viešinama Lietuvos banko interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose, numizmatiniuose užsienio kataloguose:

[#1 Kolekcinės ir proginės monetos | Lietuvos bankas;](#)
[10 Eur moneta „ANBO lėktuvams - 100 m.“ | Lietuvos bankas;](#) <https://www.lb.lt/lt/kolekcines-ir-progines-monetos-sarasas/1-50-eur-moneta-anbo-lektuvams-100-m.>

Paroda „ANBO-I(00)“ ir Lietuvos karinės aviacijos istorijos viešinimo kampanija Vytauto Didžiojo karo muziejuje

Pagal universalaus dizaino principus surengta tarpdisciplininė paroda, kurios tikslas – visapusiškai pristatyti Antaną Gustaitį – Lietuvai atsidavusį karininką, kūrėją ir valstybės labai dirbusį žmogų, savo veikla ir pasirinkimais nuosekliai liudijusį ištikimybę Lietuvos valstybei. Visuomenei paroda atidaryta 2025 m. liepos 14 d.

Parodoje eksponuojami objektai ir pagalbinė medžiaga atskleidžia A. Gustaičio biografiją, gyvenimo kelią, interesus ir asmeninius pomėgius, taip pat jo, kaip karo aviacijos kūrėjo, profesinę veiklą. Ypatingas dėmesys skiriamas lėktuvo „ANBO I“ sukūrimo istorijai – nuo idėjos ir projektavimo iki įgyvendinimo.

Parodą aplankė 43 000 lankytojų. Parodą papildė 3 edukacinio pobūdžio renginiai, 7 edukacinės paskaitos moksleiviams Kauno ir Kauno rajono mokyklose. Parengta dalomoji edukacinė medžiaga parodos lankytojams.

800 vnt. tiražu išleistas atvirlaiškių rinkinys „ANBO – I(00)“.

Projektą rėmė išsami parodos viešinimo ir Lietuvos karinės aviacijos istoriją pristatanti kampanija:

[https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejuje-atidaryta-paroda-anboi00/;](https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejuje-atidaryta-paroda-anboi00/)
[https://www.vdkaromuziejus.lt/antanas-gustaitis-prie-lektuvo-anbo-i/;](https://www.vdkaromuziejus.lt/antanas-gustaitis-prie-lektuvo-anbo-i/)
[https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejus-kviecia-pazinti-1918-1940-m-lietuvos-karo-aviacija/;](https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejus-kviecia-pazinti-1918-1940-m-lietuvos-karo-aviacija/)
[https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejus-papilde-antano-gustaicio-parengti-konspektai/;](https://www.vdkaromuziejus.lt/vytauto-didziojo-karo-muziejus-papilde-antano-gustaicio-parengti-konspektai/)
<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/2607105/muziejuje-paroda-apie-gustaicio-sukurta-lektuva-ir-lietuvos-karo-aviacija>[https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/istorija/pries-100-metu-antanas-gustaitis-isbande-savo-skurta-lektuva-anbo-i-582-2487700/;](https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/istorija/pries-100-metu-antanas-gustaitis-isbande-savo-skurta-lektuva-anbo-i-582-2487700;)
[https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2025/07/14/news/pries-100-metu-antanas-gustaitis-isbande-savo-skurta-lektuva-anbo-i-38655140/;](https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2025/07/14/news/pries-100-metu-antanas-gustaitis-isbande-savo-skurta-lektuva-anbo-i-38655140/)
<https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/gyvai-pamatykite-pries-100-metu-i-ora-kilusi-lektuva-kaune-pristatyta-ypatinga-paroda-n1436127>[https://mokslolietuva.lt/2025/07/anbo-i-nuo-pirmojo-skrzydžio-iki-lietuvos-aviacijos-simtmečio/;](https://mokslolietuva.lt/2025/07/anbo-i-nuo-pirmojo-skrzydžio-iki-lietuvos-aviacijos-simtmečio/)
[https://www.suvalkietis.lt/2025/08/07/anbo-lektuvu-100-metis/;](https://www.suvalkietis.lt/2025/08/07/anbo-lektuvu-100-metis/)
[https://www.birutietes.lt/naujienos/birutietes-anbo-simtmečio-minejime/;](https://www.birutietes.lt/naujienos/birutietes-anbo-simtmečio-minejime/)
[https://alkas.lt/2025/07/15/pries-100-metu-antano-gustaicio-anbo-i-pakilo-i-ora/;](https://alkas.lt/2025/07/15/pries-100-metu-antano-gustaicio-anbo-i-pakilo-i-ora/)
[https://deployedin.eu/en/blogs/news/kai-lietuva-pakilo-anbo-i-simtmetis;](https://deployedin.eu/en/blogs/news/kai-lietuva-pakilo-anbo-i-simtmetis)
[https://aidai.lt/2025/07/18/vytauto-didziojo-karo-muziejus-kviecia-pazinti-1918-1940-m-lietuvos-karo-aviacija/;](https://aidai.lt/2025/07/18/vytauto-didziojo-karo-muziejus-kviecia-pazinti-1918-1940-m-lietuvos-karo-aviacija/)
[https://welovelithuania.com/;](https://welovelithuania.com/)
[https://kaunaspiernas.lt/demesys-lietuviskai-aviacijai-atidaroma-paroda-anbo-i00/;](https://kaunaspiernas.lt/demesys-lietuviskai-aviacijai-atidaroma-paroda-anbo-i00/)
[https://www.lam.lt/naujiena/anbo-simtmečiui-skirta-paroda-anbo-i-00/;](https://www.lam.lt/naujiena/anbo-simtmečiui-skirta-paroda-anbo-i-00/)
[https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/posts/1287664730036613/;](https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/posts/1287664730036613/)
<https://www.facebook.com/watch/?v=1501745747648586;>
[https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/albums/1299771308825955/;](https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/albums/1299771308825955/)
[https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/videos/650578187370902/;](https://www.facebook.com/vytautodidziojo.karomuziejus/videos/650578187370902/)
[https://www.instagram.com/p/DR3ddHAIpfa/;](https://www.instagram.com/p/DR3ddHAIpfa/)
[https://www.instagram.com/p/DR_12H3DN4R/;](https://www.instagram.com/p/DR_12H3DN4R/)
[https://www.instagram.com/p/DMNQ6Xusbhk/;](https://www.instagram.com/p/DMNQ6Xusbhk/)

https://www.threads.com/@karo_muzejus/post/DSABF-DjXHd/;
<https://www.facebook.com/StartupSpace/posts/1305479581582793/>;
[https://www.facebook.com/Ansamblis.Lietuva.lt/posts/pfbid02HkNA73SG52FWB8pHCgoCWtLUmEc5YdUMbofhU92hE2wc6VQGXA2Q2U86m7fmwZLl](https://www.facebook.com/Ansamblis.Lietuva.lt/posts/pfbid02HkNA73SG52FWB8pHCgoCWtLUmEc5YdUMbofhU92hE2wc6VQGXA2Q2U86m7fmwZLl;);
<https://www.facebook.com/events/1771312760130362/>;
[https://www.facebook.com/deployedineu/posts/pfbid0KqhKHAjvGdTM5iaRnz53gWoPpTdk1kG3g8LfwAZWCqvLLXS2L2q7ZEYEdEeRaRl](https://www.facebook.com/deployedineu/posts/pfbid0KqhKHAjvGdTM5iaRnz53gWoPpTdk1kG3g8LfwAZWCqvLLXS2L2q7ZEYEdEeRaRl;);
[https://www.facebook.com/LTKOP/posts/pfbid02qtaWZ6CkAnsAZVvXn5yVf7k13oWBjBgU7182fQd6PraGFHgkRDyBa9dYsYX3adEZl](https://www.facebook.com/LTKOP/posts/pfbid02qtaWZ6CkAnsAZVvXn5yVf7k13oWBjBgU7182fQd6PraGFHgkRDyBa9dYsYX3adEZl;);
[https://www.facebook.com/Aviacijosbaze/posts/pfbid0Mdm06KBxKzuvWAZWNCNBdJPCk8Cw6ZTxf7tocKjacYwuagyZqcHjQpdnFEvwMMb5l](https://www.facebook.com/Aviacijosbaze/posts/pfbid0Mdm06KBxKzuvWAZWNCNBdJPCk8Cw6ZTxf7tocKjacYwuagyZqcHjQpdnFEvwMMb5l;);
<https://www.facebook.com/AviacijosMuziejus/posts/pfbid0cmAeYYjRfXrJCSVBMrCZGcBfTnVmM3JokSHNUSVRtZEnPTNKT6TTYNCr3Pieso7l>.

„ANBO-I“ lėktuvo simulatoriaus ekspozicija Energetikos ir technikos muziejuje

Parengta interaktyvi paroda apie Lietuvos aviaciją ir sukurta „ANBO-I“ lėktuvo replika su integruotu skrydžio simulatoriumi, skirta tarpukario Lietuvos aviacijos istorijai aktualizuoti ir pristatyti ją šiuolaikinėmis, patirtinėmis formomis. Šiuo projektu įamžintas Lietuvos aviacijos pionieriaus Antano Gustaičio kurtas „ANBO-I“ lėktuvas ir sudaryta galimybė lankytojams ne tik susipažinti su istorine medžiaga, bet ir patiems išbandyti virtualų skrydį.

Interaktyvus edukacinis eksponatas didina lankytojų įsitraukimą, skatina susidomėjimą Lietuvos technikos ir aviacijos istorija, taip pat stiprina istorinės atminties aktualizavimą ir pristato tarpukario Lietuvos inžinerinius pasiekimus šiuolaikiniame kultūros kontekste.

Projektas įgyvendintas bendradarbiaujant su Lietuvos aviacijos ir Vytauto Didžiojo karo muziejais. Projektas pristatytas visuomenei 2025 m. liepos 15 d. „ANBO-I“ lėktuvo replika tapo nuolatine Energetikos ir technikos muziejaus ekspozicijos dalimi.

Nuoroda – [Lietuvos aviacijos šimtmečio proga kviečia išbandyti neįprastą pramogą – ETM.](#)

Lietuvos aviacijos muziejaus moksliniai projektai ir veiklos, skirtos lėktuvo „ANBO“ ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metams paminėti

Kartu su Vilniaus universiteto bibliotekos Dokumentinio paveldo išsaugojimo skyriaus restauratoriais muziejus sėkmingai užbaigė projektą „Įžytaus lietuviškų lėktuvų konstruktorius brg. generolo Antano Gustaičio žvalgybinio lėktuvo ANBO-IV (ANBO-41) brėžinių restauravimas. Devintas etapas“: restauruoti devyni blogos būklės lėktuvo „ANBO-IV“ („ANBO-41“) brėžiniai (šviesoraštinės kopijos). Šie brėžiniai – vienintelis išlikęs vientisas tarpukario Lietuvos aviacijos dokumentinio paveldo kompleksas, naudotas renkant žvalgybinius lėktuvus „ANBO-IV“, sukurtus brg. gen. Antano Gustaičio vadovaujamose Lietuvos karo aviacijos dirbtuvėse. Šios unikalios muziejinės vertybės ne tik leidžia pamatyti, kaip iš brėžinių buvo kuriami legendiniai A. Gustaičio lėktuvai, bet ir yra įtrauktos į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

2025 m. rugsėjo 11 d. muziejuje atidaryta paroda „Nuo brėžinio iki dangaus: ANBO (at)gimimas“, kuri veiks iki 2026 m. birželio 30 d. Ekspozicijos ir vaizdo medžiaga prie parodos prisidėjo asociacija „ANBO eskadrilė“ ir Lietuvos centrinis valstybės archyvas. Parodos tąsa – sukurtas edukacinis užsiėmimas „ANBO-II (at)gimimas“, kuris muziejuje veikia nuo 2025 m. spalio 29 d.

Muziejaus pastangomis buvo išleista Rasos Gustaitis knyga „Skrydis. Aviatoriaus dukters prisiminimai“ (orig. angl. *Flight*) lietuvių kalba. Knygos pristatymai įvyko Kauno Ažuolyno bibliotekoje, Marijampolės Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje, Vilniaus knygų mugėje, Lietuvos aviacijos muziejuje. Pristatymuose dalyvavo žurnalistas E. Ganusauskas, A. Gustaičio giminaitė V. Jagminaitė, muziejininkai E. Raubickas ir P. Poškus, vertėja A. Kymantė.

Taip pat jau parengtas knygų apie aviatorių Bronių Oškinį maketas. Išspausdinti numatyta 2026 m. pirmąjį ketvirtį.

Muziejus yra parengęs 8 tinklalaidžių ciklą „ANBO. Avangardo Naujokai Bet Oho“. Šį ciklą 2025 m. transliavo INIT televizija.

Kai kurios muziejaus planuotos veiklos (knygos ir dokumentinio filmo apie A. Gustaitį, proginio metraščio „Plieno sparnai“ apie „ANBO“ išleidimas, „ANBO II“ orlaivio originalių metmenų replikos sukūrimas) nespėtos įgyvendinti nepavykus gauti finansavimo.

Paroda „Antanas Gustaitis: konstruktorius rankos ir jausmas“ Lietuvos valstybės naujajame archyve

Paroda skirta aktualizuoti Antano Gustaičio asmenybę ir Lietuvos aviacijos istoriją, pristatant archyvinius dokumentus ir vaizdinę medžiagą. Parodą parengė Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba kartu su Lietuvos centriniu valstybės archyvu ir Lietuvos ypatinguoju archyvu, bendradarbiaudami su Lietuvos aviacijos muziejumi ir asociacija „ANBO eskadrilė“. Parodoje eksponuoti ir Lietuvos dailininko tekstilininko Felikso Jakubausko meno kūriniai. Paroda atidaryta 2025 m. gruodžio 16 d., O. Milašiaus g. 25. Ją lydi virtuali įtrauki istorija „Mes taip pat norime būti ore kaip Antanas“ ir to paties pavadinimo virtuali paroda.

Parodos atidaryme dalyvavo ir ją aplankė 300 lankytojų. Virtualią parodą peržiūrėjo 566 žmonės. Įtraukią istoriją peržiūrėjo 197 žmonės.

Virtualios parodos nuoroda – [Virtuali paroda „Mes taip pat norime būti ore kaip Antanas!“ – Lietuvos centrinis valstybės archyvas.](#)

Koncertinė programa „Skrydžio svaigaus“ Kaune

Kasmet organizuojamas pučiamųjų orkestrų festivalis „BandFest Kaunas 2025“ 2025 m. buvo dedikuotas Antano Gustaičio sukurto lėktuvo „ANBO-I“ 100 metų sukakčiai ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metams ir įvyko Kauno Senosios prieplaukos amfiteatre 2025 m. gegužės 23 d.

Kompozitorius Tadas Šileika šiai progai sukūrė muzikos kūrinius „Tarp Europos ir dangaus“ ir „ANBO 1“, taip pat parengta speciali koncertinė programa, kurią pristatė šie orkestrai: Kauno pučiamųjų instrumentų orkestras „Ažuolynas“, Lietuvos policijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras, Lietuvos kariuomenės, Šiaulių pučiamųjų orkestras, Palangos orkestras, Marijampolės pučiamųjų orkestras, Kauno I-osios muzikos mokyklos pučiamųjų orkestras „Nemundo“, Jurbarko A. Sodeikos meno mokyklos orkestras „Šventė“. Festivalio koncertus aplankė 1735 žiūrovai.

Projektas viešintas įstaigos interneto svetainėje www.kaunosantaka.lt, lauko vitrinose Laisvės alėjoje, socialiniuose tinkluose, portale bns.lt. Sukurti muzikos kūriniai saugomi įstaigos natų bibliotekoje.

Videografinis koncertas Kauno sporto halėje „Dangaus konstruktorius“, skirtas „ANBO“ metams ir Lietuvos aviacijos šimtmečiui

Valstybinis ansamblis „Lietuva“ 2025 m. rugsėjo 24 d. pakvietė į išskirtinį videografinį koncertą „Dangaus konstruktorius“. Šis projektas, sujungiantis muziką, vaizdo meną ir technologijas, papasakojo apie Antano Gustaičio kūrybą ir skrydžio viziją, kuri įkvėpė ir į aukštumas iškėlė Lietuvos aviaciją. Šiame reginyje buvo pagerbti ir kiti žymūs tarpukario Lietuvos aviacijos kūrėjai. Originalaus formato renginys pritaikytas specialiai Kauno sporto halei.

Projektą įgyvendino patyrusi komanda: režisierius D. Abaris, kompozitorius K. Mašanauskas, scenarijaus autorius M. Nastaravičius, muzikos aranžuotojas J. Jasinskis ir kiti. Koncerte dalyvavo valstybinio ansamblio „Lietuva“ choro ir šokio grupės atlikėjai, kvietiniai instrumentalistai, scenoje gyvai grojo du orkestrai – „Lietuvos“ nacionalinių instrumentų orkestras, vadovaujamas vyr. dirigento E. Kavecko, ir Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, vadovaujamas meno vadovo ir vyr. dirigento G. Rinkevičiaus.

Gruodžio 7-ąją, minint tarptautinę civilinės aviacijos dieną, koncertas buvo parodytas per „LRT Plius“.

Kauno miesto muziejaus renginių ciklas

2025 m. balandžio 22 d. Kauno rotušėje Kauno miesto muziejaus istorikas dr. S. Jazavita skaitė paskaitą „Lėktuvo konstruktoriaus Antano Gustaičio biografijos viršai“. Paskaitos klausėsi 41 Trečiojo amžiaus universiteto Istorijos fakulteto klausytojas.

2025 m. liepos 12 d. Kauno rotušėje organizuotos kūrybinės dirbtuvės šeimoms – kviesta susipažinti su Lietuvos aviacijos istorija, Antanu Gustaičiu ir jo indėliu į Lietuvos aviaciją. Dirbtuvių lankytojai galėjo sukurti savo lėktuvėlį iš medinių pagaliukų – pirmasis A. Gustaičio viensparnio lėktuvo modelis iš dalies buvo medinis. Lėktuvėlį lankytojai galėjo dekoruoti šeimai reikšmingu lėktuvo pavadinimo trumpiniu (akronimu), sekdami A. Gustaičio sugalvotu trumpiniu „ANBO“, iššifruojamu žodžiais „Antanas nori būti ore“. Kūrybinėse dirbtuvėse dalyvavo 15 lankytojų.

Kauno moksleivių techninės kūrybos centro renginių ciklas

Renginiuose dalyvavę įvairaus amžiaus vaikai, mokytojai, renginių organizatoriai bei kiti bendruomenės nariai įsitraukė į praktines veiklas, kūrybines užduotis ir varžybas. Dalyvius buvo siekiama sudominti, supažindinti su aviacijos istorija, skatinti kūrybiškumą, domėjimąsi technologijomis.

Patirtiniame orientaciniame renginyje „Antanas nori būti ore“ (2025 m. III–IV ketv.) vyko edukaciniai užsiėmimai – „ANBO“ istorija ir siluetinio lėktuvo modelio konstravimas. Dalyvavo 346 mokiniai iš Kauno regiono, Vilniaus ir kitų rajonų mokyklų. Taip pat vyko šeimų (tėvų ir vaikų) istorinio „ANBO“ lėktuvėlio modelio konstravimo dirbtuvės – dalyvavo 14 Kauno miesto šeimų.

2025 m. lapkričio 15 d. Vytauto Didžiojo universiteto Prezidento Valdo Adamkaus sporto centre Kaune vyko įvairių lėktuvų modelių kūrybinių darbų konkursas-paroda „Orlaivis iš praeities į ateitį“ ir varžybos „Skrydis“. Parodoje 176 mokiniai pristatė 352 sukonstruotus lėktuvų modelius, o specialioje rungtyje, skirtoje AMBO 100-mečiui paminėti, mokiniai skraidino „ANBO“ lėktuvo siluetinius modelius ir varžėsi dėl apdovanojimų. Dalyvavo 161 moksleivis iš Vilniaus, Šilutės, Kauno, Klaipėdos, Varėnos, Jonavos miestų ir rajonų. Lėktuvų modelių parodą aplankė per 400 lankytojų. Sukurta edukacinė programa „Siluetinio ANBO lėktuvo istorija ir modelio konstravimas“ turi išliekamąją vertę įvairaus amžiaus dalyviams.

Informacija apie renginius buvo viešinama interneto svetainėje www.mtkc.lt (<https://www.mtkc.lt/2025/11/17/skrydis-2025-renginio-akimirkos/>), taip pat ir socialiniame tinkle „Facebook“, platinama per elektroninius naujienlaiškius, renginių plakatus, kvietimus.

Paroda „Inž. brig. gen. Antanas Gustaitis, tarnyba ir jo lėktuvai“ Marijampolės Petro Kriauciūno viešojoje bibliotekoje

2025 m. sausio mėn. Marijampolės Petro Kriauciūno viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojama Lietuvos aviacijos muziejaus parengta pirmojo „ANBO“ šimtmečiui skirta paroda „Inž. brig. gen. Antanas Gustaitis, tarnyba ir jo lėktuvai“.

Sausio 30 d. parodos uždarymo renginyje Lietuvos aviacijos muziejaus muziejininkas, lakūnas Eugenijus Raubickas skaitė pranešimą apie kraštiečių, kilusių iš šalia Marijampolės esančio Obelinės kaimo, lėktuvų konstruktorių A. Gustaitį ir jo kurtus lietuviškus lėktuvus „ANBO“. Taip pat buvo pristatyta A. Gustaičio dukros Rasos Gustaitis knyga „Skrydis“.

Parodoje ir parodos uždarymo renginyje lankėsi apie 300 žmonių.

Informacija viešinta bibliotekos interneto svetainėje, socialinių tinklų paskyrose, taip pat interaktyviame ekrane šalia bibliotekos patalpų, parengta dalomoji medžiaga – lankstinukai, taip pat informaciniai renginio plakatai. Parengtas regioninio laikraščio „Suvalkietis“ straipsnis apie renginį.

Minėjimas Sasnavos seniūnijoje, skirtas kraštiečiui Antanui Gustaičiui ir jo sukurtu lėktuvu „ANBO“ 100-mečiui

Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejus 2025 m. kovo 26 d. surengė minėjimą Antano Gustaičio gimtinėje Obelinės kaime, Sasnavos seniūnijoje. Medžiaga apie tai pateikta toliau nurodytuose šaltiniuose:

<https://www.marijampolesmuziejus.lt/naujienos/ektuvo-anbo-ir-lietuvos-aviacijos-kureju-metai-prisimineme-antana-gustaiti/>;

<https://www.facebook.com/marijampolesmuziejus.lt/posts/pfbid0czvjLrBoz1UzkNuRNcf4tYTtjpRJtA1cKiWqfCAUg2hWuQASQgFXLTg7uARFXFR8l>;

https://www.instagram.com/p/DHvqLe4tepz/?img_index=1;

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02QpE9kAQ35Jpmd5QSrgiqD3nop9KDwdJA7F15ahZxvFFRbAWJ5V4sh3q882P6PzBl&id=100057496538012.

Kino filmų aviacijos istorijos tema peržiūra Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje

2025 m. pabaigoje biblioteka pakvietė į nemokamas filmų „Skrydis per Atlantą“ ir „Solo virš Atlanto“ filmų peržiūras. Apsilankė apie 50 žiūrovų:

<https://www.lnb.lt/renginiai/13958-kino-seansas-solo-virs-atlanto>;

<https://www.lnb.lt/renginiai/13832-kino-seansas-skrydis-per-atlanta-nacionalineje-bibliotekoje>.

FINANSAVIMAS

Kultūros ministerija 32 500 eurų skyrė Lietuvos aviacijos muziejaus projektams.

Lietuvos kultūros taryba 20 000 eurų skyrė Lietuvos technikos ir energetikos muziejaus ekspozicijai parengti.

Krašto apsaugos ministerija 20 000 eurų skyrė videografiniam koncertui „Dangaus konstruktorius“.

Kauno miesto savivaldybė 165 608,52 euro skyrė aviacijos šventei Kaune ir kitiems Kauno miesto įstaigų vykdytiems projektams.

Marijampolės savivaldybė 4000 eurų skyrė parašutų sporto šventei Sasnavos aerodrome.

Kitos plano veiklos buvo įgyvendintos iš pačių institucijų ir organizacijų asignavimų.

APIBENDRINIMAS

Minėdamos lėktuvo „ANBO“ ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metus 2025 metais Lietuvos institucijos, organizacijos, muziejai, kultūros įstaigos įgyvendino plačią programą, siekdamas įprasminti, prisiminti ir įvertinti Lietuvos aviacijos vystymosi proveržį ir pasiekimus, prasidėjusius prieš 100 metų. Atnaujinti muziejiniai eksponatai, parengtos parodos ir edukacijos, išleisti leidiniai turi išliekamąją vertę ateičiai. Emocinę, pažintinę, edukacinę ir skatinančią įsitraukimą vertę visuomenei dovanojo išpūdingi renginiai: aviacijos šventė, koncertai, filmų peržiūros, paskaitos ir minėjimai.

Pritrūko dėmesio šių dienų aviacijos vystymosi tendencijoms. Negavus finansavimo nebuvo surengta planuota konferencija „Lietuvos aviacija ir jos pasiekimai“. Dėl tos pačios priežasties nepavyko sukurti dokumentinio filmo apie žymius šių dienų Lietuvos aviatorius.